

Udskriftsdato: 16. december 2025

2018/1 LSF 94 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af straffeloven (Skærpelse af straffen for trusler, chikane og hærværk mod personer i offentlig tjeneste eller hverv)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2018-731-0030

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven

(Skærpelse af straffen for trusler, chikane og hærverk mod personer i offentlig tjeneste eller hverv)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1156 af 20. september 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 119 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Ved fastsættelse af straffen for trussel om vold efter stk. 1 skal der lægges vægt på den betydning, som lovovertrædelsen kan have for den pågældendes udførelse af tjenesten eller hvervet.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

2. I § 119 a indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Ved fastsættelse af straffen skal der lægges vægt på den betydning, som lovovertrædelsen kan have for den pågældendes udførelse af tjenesten eller hvervet.«

3. I § 291, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Det skal ved fastsættelse af straffen efter stk. 1 og 2 endvidere indgå som skærpende omstændighed, at forholdet er begået mod ting, der tilhører en af de i § 119 nævnte personer, når gerningen har baggrund i den forurettedes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. februar 2019.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

- 1. Indledning**
- 2. Lovforslagets hovedpunkter**
 - 2.1. Skærpet straf for trusler mod personer i offentlig tjeneste eller hverv**
 - 2.1.1. Gældende ret*
 - 2.1.2. Justitsministeriets overvejelser*
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning*
 - 2.2. Skærpet straf for chikane af personer i offentlig tjeneste eller hverv**
 - 2.2.1. Gældende ret*
 - 2.2.2. Justitsministeriets overvejelser*
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning*
 - 2.3. Skærpet straf for hærværk begået mod ting, der tilhører personer i offentlig tjeneste eller hverv**
 - 2.3.1. Gældende ret*
 - 2.3.2. Justitsministeriets overvejelser*
 - 2.3.3. Den foreslåede ordning*
- 3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige**
- 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.**
- 5. Administrative konsekvenser for borgerne**
- 6. Miljømæssige konsekvenser**
- 7. Forholdet til EU-retten**
- 8. Hørte myndigheder og organisationer**
- 9. Sammenfattende skema**

1. Indledning

I maj 2018 indgik regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) sammen med Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti en politisk aftale om straffskærper for chikane, trusler og hærværk mod personer i offentlig tjeneste eller hverv, herunder lokalpolitikere. Dette lovforslag har til formål at gennemføre initiativerne om straffskærper på de nævnte områder.

Lovforslaget indeholder på den baggrund for det første et forslag om at skærpe straffen for trusler omfattet af straffelovens § 119, stk. 1, om bl.a. trusler mod personer i offentlig tjeneste eller hverv. For det andet indeholder lovforslaget et forslag om skærpelse af straffen for overtrædelse af straffelovens § 119 a om chikane mod personer i offentlig tjeneste eller hverv. Det forudsættes i den forbindelse, at straffen i begge tilfælde forhøjes med omkring en tredjedel i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene.

Lovforslaget indeholder for det tredje et forslag om, at det ved fastsættelsen af straffen for hærværk skal indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået mod ting, der tilhører offentligt ansatte eller personer, der varetager offentligt hverv, når gerningen har baggrund i den forurettedes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv. Det forudsættes i den forbindelse, at straffen i disse tilfælde forhøjes med en tredjedel i forhold til den straf, som ville være blevet idømt efter de hidtidige regler.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Skærpet straf for trusler mod personer i offentlig tjeneste eller hverv

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Straffelovens § 119 yder personer, der handler i medfør af offentlig tjeneste eller hverv, en særlig strafferetlig beskyttelse mod vold og trusler.

Efter straffelovens § 119, stk. 1, straffes den, som øver vold, truer med at øve vold eller offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter trussel om vold mod nogen, hvem det påhviler at handle i medfør af offentlig tjeneste eller hverv, under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, eller som på lige måde søger at hindre en sådan person i at foretage en lovlig tjenestehandling eller at tvinge den pågældende til at foretage en tjenestehandling, straffes med bøde eller fængsel indtil 8 år. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller at forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid.

Baggrunden for den særlige beskyttelse er bl.a., at personer, der optræder som repræsentanter for offentlige myndigheder, er særligt udsatte for angreb og derfor har behov for et ekstra værn mod den risiko for vold og trusler, som denne funktion medfører, herunder således at de uhindret kan udføre deres opgaver, jf. Rigsdagstidende 1924-25, tillæg A, spalte 3338.

2.1.1.2. Den beskyttede personkreds omfatter bl.a. polititjenestemænd, anklagere, dommere, ansatte ved afsonings- og behandlingsinstitutioner (f.eks. fængselsfunktionærer, faglærere, sundhedspersonale og pædagoger), ansatte ved kommunale institutioner (f.eks. lærere, socialrådgivere, sagsbehandlere, ansatte ved skoler, fritids- og plejehjem), ansatte i den offentlige befordring (f.eks. togpersonale, buschauffører), sundhedspersonale ansat i offentlige institutioner (f.eks. læger, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og -hjælpere), kommunale parkeringsvagter og politikere.

Den beskyttede personkreds omfatter tillige ansatte i private virksomheder, der efter aftale udfører opgaver på det offentliges vegne, herunder bl.a. buschauffører, der er ansat ved et privat busselskab, jf. Østre

Landsrets dom af 9. april 2002 (gengivet i UfR 2002.1644 Ø), og ansatte ved selvejende institutioner, der drives for offentlige midler, jf. Vestre Landsrets dom af 23. april 2008 (gengivet i TfK 2008.526 V).

2.1.1.3. Anvendelsesområdet for straffelovens § 119 omfatter tilfælde, hvor de pågældende personer udsættes for vold eller trusler om vold i arbejdstiden under udførelsen af tjenesten, uden for arbejdstiden, hvor den pågældende må anses for at være trådt i tjeneste, samt uden for arbejdstiden i anledning af tjenesten.

Straffelovens § 119, stk. 1, omfatter trusler fremsat direkte til den beskyttede person. Det udgør efter retspraksis en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, at true en person omfattet af den beskyttede personkreds med vold, uanset om truslen fremsættes til den pågældende personligt, i en telefonsamtale, i et brev, en e-mail, en sms eller lignende.

Med vedtagelsen af lov nr. 1728 af 27. december 2016 om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forskellige andre love (Øget respekt for det offentlige rum, offentlige myndigheder og personer i offentlig tjeneste m.v.) blev anvendelsesområdet for straffelovens § 119, stk. 1, udvidet til – i modsætning til tidligere – også at omfatte indirekte trusler og trusler fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds.

Formålet med ændringen var at kriminalisere trusler, der generelt er egnede til at komme til den beskyttede persons kendskab. Med ændringen omfatter bestemmelsen derfor tilfælde, hvor truslen fremsættes direkte over for den beskyttede person, hvor truslen fremsættes til tredjemand med forsæt til, at truslen videregives til den beskyttede person, og hvor truslen fremsættes offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds.

Bestemmelsen omfatter derfor efter gældende ret nu også trusler, der er fremsat via tredjemand, hvis der er forsæt til, at truslen bliver viderebragt til den beskyttede person, uanset om gerningsmanden har bedt om, at truslen videregives til dens adressat. Herudover omfatter bestemmelsen også trusler, som fremsættes offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds. Dette kan f.eks. være tilfældet med trusler på internettet, sociale medier, i pressen eller på offentlige møder. Trusler, der fremsættes i en lukket kreds af personer vil derimod som udgangspunkt ikke være omfattet af bestemmelsen. Afgrænsningen af, hvornår en trussel er fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds, skal forstås i overensstemmelse med den tilsvarende afgrænsning heraf i straffelovens § 266 b.

2.1.1.4. Rigsadvokaten har i 2009 redegjort for retspraksis i sager om bl.a. overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1. Redegørelsen er gengivet som bilag 1 til Rigsadvokaten Informerer nr. 12/2009.

Rigsadvokatens gennemgang viste, at straffen i sager, hvor en ustraffet person fremsætter verbale trusler om vold efter § 119, stk. 1, i retspraksis udmåles i niveauet 10-60 dages fængsel, idet de fleste straffe dog udmåles i niveauet 10-20 dages fængsel.

Rigsadvokaten bemærkede sammenfattende, at det er vanskeligt præcist at angive straffniveauet for overtrædelser af straffelovens § 119, stk. 1, om bl.a. trussel om vold. Dette skyldes bl.a., at sagerne er af meget forskellig karakter, og at strafudmålingen sker efter en konkret vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, herunder karakteren af truslen eller volden, og omstændighederne, da forholdet blev begået.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Det fremgår af den politiske aftale om strafskærper for chikane, trusler og hærværk mod personer i offentlig tjeneste eller hverv, at straffniveauet i straffelovens § 119, stk. 1, om bl.a. trusler mod personer i offentlig tjeneste eller hverv, for så vidt angår trusler, skal hæves med en tredjedel.

Baggrunden herfor er bl.a., at aftalepartierne bag den politiske aftale finder det helt uacceptabelt, at lokalpolitikere udsættes for bl.a. trusler, blot fordi de udfører deres arbejde. Det fremgår endvidere af aftalen, at strafskærperne skal omfatte trusler mod alle offentligt ansatte og ikke alene trusler mod lokalpolitikere.

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.1.3.1. Det foreslås, at der indsættes et nyt stykke i straffelovens § 119, som angiver, at der ved fastsættelse af straffen for trussel om vold efter § 119, stk. 1, skal lægges vægt på den betydning, som lovovertrædelsen kan have for den pågældendes udførelse af tjenesten eller hvervet. Der lægges med forslaget op til, at der sker en generel forhøjelse af strafudmålingen for trusler mod offentligt ansatte og personer, der varetager offentligt hverv, således at straffen i højere grad afspejler, at det er uacceptabelt at fremsætte trusler mod personer i offentlig tjeneste eller hverv.

Det bemærkes i den forbindelse, at der med lovforslaget er fokus på tilfælde af trussel om vold efter straffelovens § 119, stk. 1. Der er på den baggrund ikke herved tilsigtet en tilsvarende skærpelse af straffen for vold efter straffelovens § 119, stk. 1.

Forslaget ligger efter Justitsministeriets opfattelse i tråd med baggrunden bag den særlige beskyttelse i straffelovens § 119. Baggrunden for beskyttelsen er som anført under pkt. 2.1.1.1 bl.a., at personer, der optræder som repræsentanter for offentlige myndigheder, er særligt udsatte for angreb og derfor har behov for et ekstra værn mod den risiko for vold og trusler, som denne funktion medfører, herunder således at de uhindret kan udføre deres opgaver.

Bestemmelsen vil omfatte trusler, der efter gældende ret er omfattet af straffelovens § 119, stk. 1. Det vil være tilfældet, hvor truslen fremsættes direkte over for den beskyttede person, til tredjemand med forsæt til, at truslen videregives til den beskyttede person, offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds.

Der tilsigtes med lovforslaget ikke nogen ændring i anvendelsesområdet for straffelovens § 119, stk. 1, ligesom der heller ikke tilsigtes ændring i de forhold, der i almindelighed anses som skærpende eller formildende omstændigheder.

2.1.3.2. Det er med forslaget til ændringen af straffelovens § 119 forudsat, at der som udgangspunkt skal ske en forhøjelse af straffen med omkring en tredjedel i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene, idet det forudsættes, at der ved fastsættelse af straffen for trussel om vold efter § 119, stk. 1, skal lægges vægt på den betydning, som lovovertrædelsen kan have for den pågældendes udførelse af tjenesten eller hvervet.

Det betyder, at en person, der efter gældende ret ville blive idømt en straf på 30 dages fængsel for trusler

efter straffelovens § 119, stk. 1, med lovforslaget fremover som udgangspunkt vil blive idømt en straf på 40 dages fængsel.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

2.2. Skærpet straf for chikane af personer i offentlig tjeneste eller hverv

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Med vedtagelsen af lov nr. 1728 af 27. december 2016 om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forskellige andre love (Øget respekt for det offentlige rum, offentlige myndigheder og personer i offentlig tjeneste m.v.) blev der indført en ny bestemmelse i straffeloven som § 119 a om chikane af personer i offentlig tjeneste eller hverv.

Baggrunden for at indsætte bestemmelsen i straffelovens § 119 a var bl.a., at der var opstået et behov for at fremrykke det strafferetlige værn, så personer i offentlig tjeneste eller hverv er beskyttet mod chikane, der begås under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, herunder ved førstegangstilfælde af chikane. Formålet herved var at opretholde et rimeligt beskyttelsesniveau og sikre, at personer i offentlig tjeneste eller hverv upåvirket kan udføre deres arbejde.

Det følger af straffelovens § 119 a, at den, som krænker en af de i § 119 nævnte personers fred ved at kontakte, forfølge eller på anden måde chikanere den pågældende under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Udtrykkene »offentlig tjeneste eller hverv« og »under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme« forstås i overensstemmelse med de tilsvarende udtryk i straffelovens § 119, stk. 1, jf. nærmere herom under pkt. 2.1.1.2 ovenfor, hvoraf det bl.a. fremgår, at bestemmelsen omfatter personer ansat i den offentlige forvaltning (dvs. statslige, regionale og kommunale institutioner), ligesom andre personer, der handler i medfør af offentlig tjeneste eller hverv, herunder f.eks. lokalpolitikere, kan være omfattet.

2.2.1.2. Bestemmelsen omfatter for det første chikanøs kontakt. Kontakt kan forekomme på forskellige måder, og det er efter bestemmelsen afgørende, om den pågældendes adfærd reelt har karakter af en henvendelse eller kontakt fra gerningspersonen til den beskyttede person.

Bestemmelsen omfatter for det andet den, som på chikanøs vis forfølger en beskyttet person. Det kan eksempelvis forekomme ved, at den pågældende følger efter, iagttager eller overvåger en beskyttet person uden helt at nærme sig, således at adfærden ikke eller ikke med sikkerhed kan betegnes som kontakt.

Bestemmelsen omfatter for det tredje den, som på anden måde chikanerer den beskyttede person. Udtrykket »chikanere« skal forstås bredt og kan omfatte alle typer af handlinger, herunder fysisk ageren og forskellige former for kommunikation. Der kan eksempelvis være tale om videooptagelse eller fotografering af den beskyttede person i private sammenhænge eller videregivelse, herunder offentliggørelse, af private personoplysninger mv.

2.2.1.3. Efter bestemmelsen forudsættes det, at kontakten, forfølgelsen mv. udgør en krænkelse af den beskyttede persons fred, og at der er tale om adfærd af en sådan karakter og grovhed, at der er tale om chikane af den pågældende.

Kerneområdet for bestemmelsen er tilfælde, hvor der ud fra sagens oplysninger, f.eks. stedet og tidspunktet for samt indholdet af henvendelserne mv., ikke er tvivl om, at gerningsmanden har til formål at chikanere den pågældende.

For en nærmere beskrivelse af anvendelsesområdet for straffelovens § 119 a og bl.a. forholdet til grundloven og Danmarks internationale forpligtelser henvises til det anførte under pkt. 2.5.4 i de almindelige bemærkninger til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forskellige andre love (Øget respekt for det offentlige rum, offentlige myndigheder og personer i offentlig tjeneste m.v.) (L 73, folketingssamlingen 2016-17).

2.2.1.4. Det fremgår under pkt. 2.5.3.3 i de almindelige bemærkninger til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forskellige andre love (Øget respekt for det offentlige rum, offentlige myndigheder og personer i offentlig tjeneste m.v.), jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 73 som fremsat, side 15, at overtrædelse af straffelovens § 119 a i førstegangstilfælde som udgangspunkt straffes med en bøde på 7.500 kr., dog således at grovere – herunder systematiske – overtrædelser kan straffes med en kortere frihedsstraf. Det fremgår endvidere, at overtrædelse af bestemmelsen i gentagelsestilfælde ligeledes som udgangspunkt bør udløse en kortere frihedsstraf.

Rigsadvokaten har til brug for nærværende lovforslag foretaget en gennemgang af relevant trykt retspraksis, hvor der er rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 119 a. Rigsadvokatens gennemgang viste, at straffen i sager om overtrædelse af straffelovens § 119 a som forudsat som udgangspunkt fastsættes til bødestraf på 7.500 kr.

2.2.2. *Justitsministeriets overvejelser*

Det fremgår af den politiske aftale om strafskærpelser for chikane, trusler og hærværk mod personer i offentlig tjeneste eller hverv, at strafniveauet i straffelovens § 119 a om chikane af personer i offentlig tjeneste skal hæves med en tredjedel.

Baggrunden herfor er bl.a., at aftalepartierne bag den politiske aftale finder det helt uacceptabelt, at lokalpolitikere udsættes for bl.a. chikane, blot fordi de udfører deres arbejde. Det fremgår endvidere af aftalen, at strafskærpelsen skal omfatte chikane mod alle offentligt ansatte og ikke alene chikane mod lokalpolitikere.

2.2.3. *Den foreslåede ordning*

2.2.3.1. Det foreslås, at der indsættes et nyt stykke i straffelovens § 119 a som angiver, at der ved fastsættelse af straffen for chikane efter § 119 a, skal lægges vægt på den betydning, som lovovertrædelsen kan have for den pågældendes udførelse af tjenesten eller hvervet. Der lægges med forslaget op til, at der sker en generel forhøjelse af strafudmålingen for chikane mod offentligt ansatte og personer, der varetager offentligt hverv, således at straffen i højere grad afspejler, at det er uacceptabelt at chikanere personer i offentlig tjeneste eller hverv.

Forslaget ligger efter Justitsministeriets opfattelse i tråd med baggrunden for at indsætte en bestemmelse om chikane mod personer i offentlig tjeneste eller hverv. Baggrunden for at indsætte bestemmelsen i

straffelovens § 119 a var – som anført under pkt. 2.2.1.1 – bl.a., at der var opstået et behov for at fremrykke det strafferetlige værn, så personer i offentlig tjeneste eller hverv er beskyttet mod chikane, der begås under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, herunder ved førstegangstilfælde af chikane. Formålet herved var at opretholde et rimeligt beskyttelsesniveau og sikre, at personer i offentlig tjeneste eller hverv upåvirket kan udføre deres arbejde.

Bestemmelsen vil omfatte chikane og chikanøs adfærd, der efter gældende ret er omfattet af straffelovens § 119 a. Der henvises herom til det ovenfor anførte under pkt. 2.2.1.

Der tilsigtes med lovforslaget ikke nogen ændring i anvendelsesområdet for straffelovens § 119 a, ligesom der heller ikke tilsigtes ændring i de forhold, der i almindelighed anses som skærpende eller formildende omstændigheder.

2.2.3.2. Det er med forslaget til ændringen af straffelovens § 119 a forudsat, at der som udgangspunkt skal ske en forhøjelse af straffen med omkring en tredjedel i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene, idet det forudsættes, at der ved fastsættelse af straffen for chikane efter § 119 a skal lægges vægt på den betydning, som lovovertrædelsen kan have for den pågældendes udførelse af tjenesten eller hvervet.

Det betyder, at en person, der efter gældende ret ville blive idømt en bødestraf på 7.500 kr. for overtrædelse af straffelovens § 119 a, med lovforslaget fremover som udgangspunkt vil blive idømt en bødestraf på 10.000 kr.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

2.3. Skærpet straf for hærværk begået mod ting, der tilhører personer i offentlig tjeneste eller hverv

2.3.1. Gældende ret

2.3.1.1. Det følger af straffelovens § 291, stk. 1, at den, der ødelægger, beskadiger eller bortskaffer ting, der tilhører en anden, straffes for hærværk efter straffelovens § 291.

Den almindelige strafferamme for hærværk er bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Øves der hærværk af betydeligt omfang eller af mere systematisk eller organiseret karakter, eller er gerningsmanden tidligere fundet skyldig i hærværk, kan straffen stige til fængsel i 6 år, jf. stk. 2.

Ved fastsættelsen af straf efter stk. 1 og 2 skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller at hærværk er begået mod ting, der tjener til at forebygge eller bekæmpe kriminalitet, jf. stk. 4.

2.3.1.2. I grove hærværkssager og gentagelsestilfælde er straffen efter retspraksis som udgangspunkt fængsel. Der er stor variation i de konkrete straffe, som afhænger af omstændighederne i den enkelte sag, herunder f.eks. værdien af det ødelagte (som kan variere betydeligt fra sag til sag), gerningsmandens eventuelle forstraffe, og om der er tale om systematisk hærværk. I andre tilfælde kan hærværk straffes med bøde, hvis skadens størrelse ikke overstiger 15.000 kr.

Det bemærkes, at en person, der begår hærværk, skal ved siden af straffen betale erstatning for det ødelagte efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler.

2.3.1.3. Med vedtagelsen af lov nr. 1728 af 27. december 2016 om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forskellige andre love (Øget respekt for det offentlige rum, offentlige myndigheder og personer i offentlig tjeneste m.v.) blev der indført en ny bestemmelse i straffelovens § 81, nr. 14, der indebærer, at det ved strafudmålingen i almindelighed skal tillægges betydning i skærpende retning, at gerningen har baggrund i den forurettedes eller dennes nærmestes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv.

Det fremgår under pkt. 2.2.2 i de almindelige bemærkninger til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forskellige andre love (Øget respekt for det offentlige rum, offentlige myndigheder og personer i offentlig tjeneste m.v.), jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 73 som fremsat, side 9, at bestemmelsen ikke er begrænset til bestemte gerningstyper, men at bestemmelsen i praksis formentlig navnlig vil få betydning i forbindelse med vold, trusler, hærværk og fredskrænkelser.

Det fremgår endvidere, at bestemmelsen angår strafudmålingen inden for den strafferamme, som gælder for den pågældende forbrydelse. Bestemmelsen har derfor ikke betydning i tilfælde, hvor det indgår i selve gerningsindholdet i en strafbestemmelse – eller i betingelserne for anvendelsen af en forhøjet strafferamme – at gerningen har baggrund i forurettedes offentlige tjeneste eller hverv. Bestemmelsen omfatter således f.eks. ikke strafudmålingen for overtrædelse af straffelovens §§ 119-122.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Straffeloven indeholder ikke i dag en selvstændig bestemmelse om, at det skal anses som en strafskærpende omstændighed, at der begås hærværk mod en ting, der tilhører en person i offentlig tjeneste eller hverv.

Det fremgår af den politiske aftale om strafskærpselser for chikane, trusler og hærværk mod personer i offentlig tjeneste eller hverv, at straffniveaue i straffelovens § 291 om hærværk skal hæves med en tredjedel, når hærværk begås mod ting, der tilhører personer i offentlig tjeneste eller hverv.

Baggrunden herfor er bl.a., at aftalepartierne bag den politiske aftale finder det helt uacceptabelt, at lokalpolitikere udsættes for bl.a. hærværk, blot fordi de udfører deres arbejde. Det fremgår endvidere af aftalen, at strafskærpselserne skal omfatte hærværk mod ting, der tilhører alle offentligt ansatte.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ændre straffelovens § 291, stk. 4, således at det ved fastsættelsen af straffen for hærværk efter straffelovens § 291, stk. 1 og 2, skal indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået mod ting, der tilhører en af de i § 119 nævnte personer, når gerningen har baggrund i den forurettedes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv.

Henvisningen til straffelovens § 119, stk. 1, indebærer, at persongruppen, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse skal afgrænses i overensstemmelse med den tilsvarende afgrænsning i straffelovens § 119, stk. 1, jf. nærmere herom under pkt. 2.1.1.2 ovenfor. Det fremgår herunder bl.a., at bestemmelsen omfatter personer ansat i den offentlige forvaltning (dvs. statslige, regionale og kommunale institutioner), ligesom andre personer, der handler i medfør af offentlige tjeneste eller hverv, herunder f.eks. lokalpolitikere, er omfattet.

Med den foreslåede ordning vil det fremover fremgå direkte af straffelovens § 291, stk. 4, at det ved strafudmålingen skal indgå som en strafskærpende omstændighed, at forholdet er begået mod ting, der tilhører en af de i § 119 nævnte personer, når gerningen har baggrund i den forurettedes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv.

Det er en forudsætning, at hærværket har »baggrund i« den pågældendes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv, hvilket bl.a. vil omfatte tilfælde, hvor hærværket begås som reaktion på eller som følge af den forurettedes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv.

Med forslaget vil straffelovens § 81, nr. 14, ikke finde anvendelse for strafudmålingen for overtrædelse af straffelovens § 291, stk. 1 og 2, når der er tale om ting, der tilhører en af de i § 119 nævnte personer, dvs. personer i offentlig tjeneste eller hverv.

Straffelovens § 81, nr. 14, vil derimod fortsat omfatte strafudmålingen for overtrædelse af straffelovens § 291, stk. 1 og 2, når lovovertrædelsen har baggrund i den forurettedes *nærmestes* udførelse af offentlig tjeneste eller hverv.

Der tilsigtes med lovforslaget ikke nogen ændring i anvendelsesområdet for straffelovens § 291, ligesom der heller ikke tilsigtes ændring i de forhold, der i almindelighed anses som skærpende eller formildende omstændigheder.

Det er med forslaget til ændringen af straffelovens § 291, stk. 4, forudsat, at straffen i disse tilfælde forhøjes med en tredjedel i forhold til den straf, som ville være blevet idømt efter de hidtidige regler.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Skærpelse af straffen for trusler, chikane og hærværk mod personer i offentlig tjeneste eller hverv forventes ikke at ville medføre merudgifter af betydning for politiet, anklagemyndigheden eller domstolene til behandling af straffesager, idet det forudsættes, at de pågældende sager vil blive ført uafhængigt af, om straffen skærpes.

Strafskærpelserne vil medføre merudgifter for kriminalforsorgen, idet det må forventes, at længden af den samlede idømte ubetingede frihedsstraf vil blive forøget.

Det er Justitsministeriets vurdering, at ordningen vil medføre merudgifter for kriminalforsorgen på 2 mio. kr. i 2019 samt 4 mio. kr. årligt fra 2020 og frem. Regeringen har afsat finansiering til lovforslaget på forslaget til finansloven for 2019.

Lovforslaget forventes ikke at have implementeringskonsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 21. september til den 19. oktober 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Advokatrådet, Amnesty International, Danske Advokater, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Danske Regioner, Dansk Industri, Dansk Journalistforbund, Danske Medier, Dansk PEN, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Stalking Center, Den Danske Dommerforening, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund, Faggruppen af Socialrådgivere i Kriminalforsorgen, FOA, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, FTF, Fængselsforbundet, HK Danmark, HK-Landsklubben for Kriminalforsorgen, Hjælp Voldsofre, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Kriminalforsorgsforeningen, Kriminalforsorgens Lokale Præsteforening, Landsforeningen KRIM, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen af Socialpædagoger, Landsorganisationen i Danmark, Offerrådgivningerne i Danmark, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, SAVN og Trykkefrihedsselskabet.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/ Hvis nej, anfør »Ingen«)

Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Det vurderes, at strafskærperne vil medføre merudgifter for kriminalforsorgen på 2 mio. kr. i 2019 samt 4 mio. kr. årligt fra 2020 og frem
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter straffelovens § 119, stk. 1, straffes den, som øver vold, truer med at øve vold eller offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter trussel om vold mod nogen, hvem det påhviler at handle i medfør af offentlig tjeneste eller hverv, under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, eller som på lige måde søger at hindre en sådan person i at foretage en lovlig tjenestehandling eller at tvinge den pågældende til at foretage en tjenestehandling, med bøde eller fængsel indtil 8 år. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller at forholdet er begået mod den pågældende i dennes fritid.

Med lovforslaget indsættes en ny bestemmelse i straffelovens § 119, som indebærer, at der ved fastsættelse af straffen for trussel om vold efter § 119, stk. 1, skal lægges vægt på den betydning, som lovovertrædelsen kan have for den pågældendes udførelse af tjenesten eller hvervet. Der lægges med forslaget op til, at der sker en generel forhøjelse af strafudmålingen for trusler mod offentligt ansatte og personer, der varetager offentligt hverv, således at straffen i højere grad afspejler, at det er uacceptabelt at fremsætte trusler mod personer i offentlig tjeneste.

Bestemmelsen vil omfatte trusler, der efter gældende ret er omfattet af straffelovens § 119, stk. 1. Det vil således være tilfældet, hvor truslen fremsættes direkte over for den beskyttede person, til tredjemand med forsæt til, at truslen viderebringes til den beskyttede person, offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds.

Der tilsigtes med lovforslaget ikke nogen ændring i anvendelsesområdet for straffelovens § 119, stk. 1, ligesom der heller ikke tilsigtes ændring i de forhold, der i almindelighed anses som skærpende eller formildende omstændigheder.

Det bemærkes i den forbindelse, at der med lovforslaget er fokus på tilfælde af trussel om vold efter straffelovens § 119, stk. 1. Der er på den baggrund ikke herved tilsigtet en tilsvarende skærpelse af straffen for vold efter straffelovens § 119, stk. 1.

Det er med forslaget til ændringen af straffelovens § 119 forudsat, at der som udgangspunkt skal ske en forhøjelse af straffen med omkring en tredjedel i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene, idet det forudsættes, at der ved fastsættelse af straffen for trussel om vold efter § 119, stk. 1, skal lægges vægt på den betydning, som lovovertrædelsen kan have for den pågældendes udførelse af tjenesten eller hvervet.

Det betyder, at en person, der efter gældende ret ville blive idømt en straf på 30 dages fængsel for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, med lovforslaget fremover som udgangspunkt vil blive idømt en straf på 40 dages fængsel.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Den tilsigtede strafskærpelse gælder generelt i alle sager om trusler efter straffelovens § 119, stk. 1, herunder uden hensyntagen til, om forholdet i det konkrete tilfælde har haft eller må antages at få betydning for den pågældende udførelse af tjenesten eller hvervet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af straffelovens § 119 a, at den, som krænker en af de i § 119 nævnte personers fred ved at kontakte, forfølge eller på anden måde chikanere den pågældende under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Med lovforslaget indsættes en ny bestemmelse i straffelovens § 119 a, som indebærer, at der ved fastsættelse af straffen for chikane efter § 119 a skal lægges vægt på den betydning, som lovovertrædelsen kan have for den pågældendes udførelse af tjenesten eller hvervet. Der lægges med forslaget op til, at der sker en generel forhøjelse af strafudmålingen for chikane mod offentligt ansatte og personer i offentligt hverv, således at straffen i højere grad afspejler, at det er uacceptabelt at chikanere personer i offentlig tjeneste eller hverv.

Bestemmelsen vil omfatte chikane og chikanøs adfærd, der efter gældende ret er omfattet af straffelovens § 119 a.

Der tilsigtes med lovforslaget ikke nogen ændring i anvendelsesområdet for straffelovens § 119 a, ligesom der heller ikke tilsigtes ændring i de forhold, der i almindelighed anses som skærpende eller formildende omstændigheder.

Det er med forslaget til ændringen af straffelovens § 119 a forudsat, at der som udgangspunkt skal ske en forhøjelse af straffen med omkring en tredjedel i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene, idet det forudsættes, at der ved fastsættelse af straffen for chikane efter § 119 a skal lægges vægt på den betydning, som lovovertrædelsen kan have for den pågældendes udførelse af tjenesten eller hvervet.

Det betyder, at en person, der efter gældende ret ville blive idømt en bødestraf på 7.500 kr. for overtrædelse af straffelovens § 119 a, med lovforslaget fremover som udgangspunkt vil blive idømt en bødestraf på 10.000 kr.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Den tilsigtede strafskærpelse gælder generelt i alle sager om chikane efter straffelovens § 119 a, herunder uden hensyntagen til, om forholdet i det konkrete tilfælde har haft eller må antages at få betydning for den pågældende udførelse af tjenesten eller hvervet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det følger af straffelovens § 291, stk. 1, at den der ødelægger, beskadiger eller bortskaffer ting, der tilhører en anden, straffes for hærværk efter straffelovens § 291.

Den almindelige strafferamme for hærværk er bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. stk. 1.

Øves der hærværk af betydeligt omfang eller af mere systematisk karakter eller organiseret karakter, eller er gerningsmanden tidligere fundet skyldig i hærværk, kan straffen stige til fængsel i 6 år, jf. stk. 2.

Ved fastsættelsen af straffen efter stk. 1 og 2 skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller at hærværk er begået mod ting, der tjener til at forebygge eller bekæmpe kriminalitet, jf. stk. 4.

Det foreslås at ændre straffelovens § 291, stk. 4, således at det ved fastsættelsen af straffen for hærværk efter straffelovens § 291, stk. 1 og 2, skal indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået

mod ting, der tilhører en af de i § 119 nævnte personer, når gerningen har baggrund i den forurettedes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv. Bestemmelsen omfatter således bl.a. personer ansat i den offentlige forvaltning (dvs. statslige, regionale og kommunale institutioner), ligesom andre personer, der handler i medfør af offentlig tjeneste eller hverv, herunder f.eks. lokalpolitikere, kan være omfattet.

Med den foreslåede ordning vil det fremover fremgå direkte af straffelovens § 291, stk. 4, at det ved strafudmålingen for et konkret forhold skal indgå som en strafskærpende omstændighed, at forholdet er begået mod ting, der tilhører en af de i § 119 nævnte personer, når gerningen har baggrund i den forurettedes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv.

Det er en forudsætning, at hærværket har »baggrund i« den pågældendes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv, hvilket bl.a. vil omfatte tilfælde, hvor hærværket begås som reaktion på eller som følge af den forurettedes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv.

Som et eksempel på et tilfælde, der bl.a. vil være omfattet af den foreslåede ordning, kan nævnes hærværk mod en socialrådgivers private bil, hvis hærværket begås som følge af den pågældendes arbejde.

Det er med forslaget til ændringen af straffelovens § 291, stk. 4, forudsat, at straffen i disse tilfælde forhøjes med en tredjedel i forhold til den straf, som ville være blevet idømt efter de hidtidige regler.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. februar 2019

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse vedrører lovens territoriale gyldighed og fastslår, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Færøerne har pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område. For Grønland gælder en særlig kriminallov. Der er derfor ikke foreslået hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 119. ---
Stk. 2. ---

§ 119 a. ---

§ 291. ---
Stk. 2 og 3 ---

Stk. 4. Ved fastsættelse af straffen efter stk. 1 og 2 skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, eller at hærværk er begået mod ting, der tjener til at forebygge eller bekæmpe kriminalitet.

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1156 af 20. september 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 119 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Ved fastsættelse af straffen for trussel om vold efter stk. 1 skal der lægges vægt på den betydning, som lovovertrædelsen kan have for den pågældendes udførelse af tjenesten eller hvervet.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

2. I § 119 a indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Ved fastsættelse af straffen skal der lægges vægt på den betydning, som lovovertrædelsen kan have for den pågældendes udførelse af tjenesten eller hvervet.«

3. I § 291, stk. 4, indsættes som *2. pkt.*:

»Det skal ved fastsættelse af straffen efter stk. 1 og 2 endvidere indgå som skærpende omstændighed, at forholdet er begået mod ting, der tilhører en af de i § 119 nævnte personer, når gerningen har baggrund i den forurettedes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv.«